

**Főtitkári beszámoló az MTA Debreceni Területi Bizottság
szakbizottságainak 2011. évi munkájáról**
(DAB Közgyűlés 2012. február 22.)

Az Irodalom- és Nyelvtudományi Szakbizottság a magyar emlékezhelyek kutatásának szentelt különleges jelentőségű konferenciát (*Loci Memoriae Hungaricae*), amelyen több neves külföldi és hazai szaktekintély vett részt. A nemzetközi kapcsolatokat erősítő kezdeményezések közül kiemelkedik az *Illuminismo 2011* című konferencia, amely a Budapesti Olasz Intézet társszervezésében valósult meg. A nyelvtudomány szempontjából országosan is kiemelkedő fontosságú volt *A stíluskohézió eszközei modern és posztmodern szövegekben* című tudományos tanácskozás. A TÁMOP-4.2.1/B-09/KONV-2010-0007 számú kutatóegyetemi pályázat eredményeként négy olyan rendezvény is volt, melyek a szakbizottság és a kutatóegyetemi projekt égíse alatt jöttek létre. A tehetséggondozás segítésére a Debreceni Egyetem Hatvani István Szakkollégiuma tagjai részvételével két konferenciát is rendeztek. Kiemelt rendezvényük volt még a Csűry Bálint professzor születésének 125. és halálának 70. évfordulója alkalmából rendezett emlékülés. A szakbizottság a tisztújítás során Rácz Istvánt választotta elnökévé, titkára maradt Takács Miklós.

A *Társadalom- és Történettudományi Szakbizottság*ban számos olyan eseményre került sor, amely a debreceni történész szakma tudományos teljesítményét, intenzív szakmai közéleti aktivitását reprezentálta. A Történettudományi Munkabizottság kiemelt rendezvénye volt a Debrecen városá válásának 650. évfordulójára emlékező konferencia, amelynek anyagából az Alföldi Nyomda reprezentatív kötetet készített. A Néprajzi Munkabizottság hat konferencia szervezésével ért el komoly eredményeket. 2011 májusában került sor az V. Információs Társadalom konferencia megrendezésére. A tudomány és gyakorlat kapcsolatát mélyítette el a Településtudományi és Területfejlesztési Munkabizottság, amikor konferenciáján a magyar-román határmenti szuburbanizáció

témakörét vizsgálta. A Szociológiai Munkabizottság a Partiumi Keresztény Egyetemen ápol évtizedes partneri viszonyt. A Történettudományi Munkabizottság tagjai közül többen vettek részt a kolozsvári Hungarológiai Kongresszuson és az Eperjesen megrendezett „1681–1781” konferencián. A Néprajzi Munkabizottság külföldi kutatóutat szervezett Kolozsvárra és Kárpátaljára, tagjai pedig három romániai konferencián is részt vettek.

A *Jogi- és Közgazdaságtudományi Szakbizottság*ban az elnöki tisztelet a jövőben is Károlyi Géza látja el. A Kriminológiai Munkabizottság az előző évhez hasonlóan nem jelzett aktivitást, ezért tevékenysége átmenetileg beolvad a Jogi Munkabizottság munkájába. A tavalyi évben tovább folytatódott a dinamikus tudományszervezési munka. Negyven rendezvényük közül kiemelkedett az *Innováció és dinamizmus: kölcsönhatás a rendszerek és a technikai haladás között* című konferencia, amelyen Kornai János akadémikus is előadó volt.

A *Nevelés-, Művelődéstudományi és Pszichológiai Szakbizottság* kiemelt témái a következők voltak: Andragógia és Közművelődés, „Kutató szeminárium”, Digitális szép új világ – könyvbemutató, a Karácsony Sándor Pedagógiai Egyesület ülése. Szakmai és tudományos ünnepi ülést tartottak Éles Csaba 60. születésnapja alkalmából, megrendezték a VII. Kiss Árpád Emlékkonferenciát, részt vettek az Útközben – Kutatás, képzés, tudomány a Nevelés- és Művelődéstudományi Doktori Programban. Nyolc rendezvényükön, amelyeken főként a Debreceni Egyetem regionális hatású pedagógiai műhelyeinek szellemi hagyatékát kívánták ápolni – „egy európai értelemben művelt és fogant pedagógiát”-t, a neveléstudomány lehetőleg teljes interdiszciplináris kapcsolatrendszerébe ágyazva – 600 fő vett részt.

A *Bölcséleti, Művészet- és Ókortudományi Szakbizottság* színes, változatos és gazdag programsorozatot tudhat maga mögött. Idei

szakbizottsági rendezvényüket Erény és erkölcs a metafora erejével egy harmonikusabb világért címmel tartották, amelyen a Magyar Neolatin Társaság tagjai vettek részt szép számban. A Filozófiai Munkabizottság Bioetikai témák a művészetben címmel szervezett konferenciát, főleg fiatal kutatók részvételével. A Vallástudományi és Teológiai Munkabizottság tagjai a Protestáns kitekintések a vallásközi párbeszédre, valamint az Új trendek és elméletek a vallásban témából rendezett tudományos tanácskozásokon vettek részt. Gaál Botond sikeres pályázatot nyújtott be a Tudományért és Vallásért Nemzetközi Társaságnál és több mint 200 szakkönyvet nyert a Hatvani István Teológiai Kutatóközpontra számára.

A Matematikai és Fizikai Szakbizottságban névváltozás következett be, az új név *Matematikai, Fizikai és Informatikai Szakbizottság*. A Matematikai Intézet egyik tekintélyes tagját, Losonczy Lászlót köszöntötték a 70. születésnapja alkalmából rendezett konferencián. A Magyar Tudomány Ünnepe keretében a Matematikai Intézet széles spektrumú kutatásait mutatták be. A hagyományosan kiváló és gyümölcsöző regionális és hazai kapcsolatok ápolása mellett, az eddigiekhez hasonlóan szoros tudományos együttműködést folytattak temesvári, nagyvárad, kolozsvári, nyitrai és ungvári magyar kutatókkal. Jelentős érdeklődést váltott ki 2011-ben is a „Fizikusnapok” és a „Kutatók éjszakája” rendezvénysorozat.

A *Mezőgazdasági Szakbizottság* éléről 12 év után köszönt le Nemessályi Zsolt elnök utóda Pepó Péter lett. A Szakbizottság társelnökeinek Borsos Jánost, Blaskó Lajost és Sikolya Lászlót, a bizottság titkárává pedig Sárvári Mihályt választották. A hét munkabizottság 2011-ben összesen 32 tudományos rendezvényt tartott 1829 résztvevővel. A Szakbizottság három ülést tartott: előkészítette az éves munkatervet, a „Farmer-expo” keretében megvitatták a magyar mezőgazdaság helyzetét, a Magyar Tudomány Ünnepe keretében pedig Pepó Péter professzor előadását hallgatták meg. Az új vezetés a jövőben az innovációs folyamatok erősítését szorgalmazza majd, és erősíteni szeretné a kapcsolatot a termelővállalatokkal. Konferenciát ter-

veznek a felsőoktatás átalakításáról, és ápolni kívánják a nagyvárad, beregszászi és nyitrai kollégákkal a kapcsolatokat.

Az *I. Orvostudományi- és Biológiai Szakbizottság* 15 munkabizottságában rendezett tudományos ill. továbbképző előadásokon a tudományos élet képviselői mellett gyakorló orvosok és gyógyszerészek vettek részt. A legnagyobb érdeklődésre a Kardiológiai Munkacsoport továbbképzést is szolgáló éves rendezvénye és a Nephrológiai Napok tartottak számot. A rendezvényeken túl az Endokrinológiai és Anyagcsere Munkabizottság intenzív együttműködést épített ki a DE Agrártudományi Centrum Zöldségtermesztési Tanszékével. A sokoldalúan képzett szakemberellátást szolgálta, hogy a Mentálhigiénés Munkabizottság hároméves magatartásterápiás képzést folytat orvos, pszichológus diplomával rendelkezők számára az egészségügyben felmerülő pszichés, viselkedési problémák felismerése, adekvát kezelése céljából. Kiemelt jelentőségű a májptóli kezelésekből debreceni elindítása, melynek elősegítésére nemzetközi részvétellel szimpóziumot rendezett a Nephrológia és Hypertónia Munkabizottság. A Gyógyszerészeti Munkabizottság gyógyszeres terápia menedzsment kongresszusának kiemelt témaköre volt a geriátria. A Neonatológiai Munkabizottság a Miskolci Akadémiai Bizottság testvérszervezetével együttműködve bonyolította le a 2011. évi Neonatológiai Továbbképzést a két régió szakorvosai számára. A Nukleáris Medicina Munkabizottság nyilvános tudományos ülésen foglalkozott a klinikai szempontból igen fontos gyulladáscsökkentés kimutatásával és követésével a nukleáris medicina eszközei révén. A Mentálhigiénés Munkacsoport pszichológiai szabadegyetemet indított „Kapcsolatteremtés a XXI. században” címmel.

A *II. Orvostudományi- és Biológiai Szakbizottságban* 2011-ben több mint 14 kongresszuson és rendezvényen kb. 100 előadó több mint 500 résztvevő előtt ismertette és népszerűsítette legújabb kutatási eredményeit. Szakmai továbbképzések szervezésével tették lehetővé az ismeretek gyakorlati elsajátítását, gazdagították a „magyar tudomány ünnepe” programját, és kivették részüket az ismeretterjesztésből is. Hét munkabizottságban zaj-

lott a munka. Ebben a szakbizottságban is lezajlott a tisztújító ülés, amelyen titkos szavazással az elnöki tisztre Hernády Zoltán egyetemi tanárt választották, a bizottság titkára Krasznai Zoárd lett.

A *Műszaki Szakbizottság* a Miskolci Akadémiai Bizottság Gépészeti Szakbizottságával közösen rendezte meg a Műszaki Tudomány az Észak-Kelet Magyarországi Régióban 2011 című konferenciát. Az elektronikus Műszaki füzetek sorozat keretében 2011-ben két kiadvány jelent meg. Egyrészt olvashatók a Műszaki Tudomány az Észak-Kelet Magyarországi Régióban 2011 konferencia előadásanyagai, ill. közreadták Szilvássy László A harci helikopterek fegyverrendszerének modernizációs lehetőségei a Magyar Honvédségben című tanulmányát. A Műszaki Szakbizottság tevékenysége jellegéből adódóan a gyakorlati műszaki élethez kapcsolódó kérdésköröket vizsgált. A szakbizottság több tagja is tevékenyen részt vett a DAB Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Szakbizottságának megalakításában, amelynek alapító tagjai lettek, s megalakították a Műszaki Szakbizottság Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Agrár-műszaki Tagozatát is. A tisztújítás során megerősítették elnöki tisztségben Pokorádi Lászlót, társelnöknek pedig megválasztották Szabolcsi Róbertet. A titkári teendőket Ráthy Istvánné látja el.

A *Kémiai Szakbizottság* tagjai számos hazai és nemzetközi konferencia, szimpózium, továbbá tudományos rendezvény szervezésében vállaltak szerepet. A Szerzetlen és Analitikai Kémiai Munkabizottság olyan nagyérzékenységű módszerek és műszerek kidolgozásán munkálkodik, amelyek a Debreceni és Nyíregyházi Kombinált Ciklusú Erőművel K+F együttműködés keretében Debrecen város porszenyvezésé

nek teljes körű és szisztematikus vizsgálatát teszik lehetővé. A Kémiai Szakbizottság kihasználta, hogy 2011 a Kémia Éve volt, igyekeztek felkelteni a diákok érdeklődését a kémia iránt. Megjelent Lente Gábor könyve, „100 kémiai mítosz” címmel. A bizottság folyamatosan tartja a kapcsolatot az aradi, a nagybányai, a szatmári, a nagyváradi, a kolozsvári, a nyitrai, a zágrábi és a kassai egyetemekkel.

A *Környezettudományi Szakbizottság* tisztújítása során a teljes vezetőség újra bizalmat kapott és továbbra is 12 multidiszciplináris munkabizottsággal működik. Három fő célkitűzésük is változatlan: a gyakorlati életbe bevonni a tudományos életet, a határon túli kutatóhelyekkel együtt közös pályázatokon indulni, valamint erősíteni a környezettudatosságot. Aktivitásaik közül kiemelkedett a Füves-élőhelyek Kutatóközpont megszervezése, a 7. Magyar Természetvédelmi és Biológiai Konferencia, a II. Környezet- és Energia Konferencia, a Térinformatikai Konferencia és Szakkiállítás, valamint a 39. Környezetvédelmi Világnap megrendezése. Az Európai Dunarégiós Stratégia keretében a Tisza vízgyűjtő területén osztozó öt ország részvételével a jövőben konferenciát kívánnak szervezni.

A DAB 12 szakbizottságának 2011-es rendezvényein összesen 13862 fő vett részt. (A résztvevők száma 2010-ben 12302 fő volt.)

Minden szakbizottság leköszönt elnökének és titkárnak köszönöm a Magyar Tudományos Akadémia és azon belül a Debreceni Területi Bizottságban végzett munkáját, az új elnökségeknek pedig további eredményes munkát kívánunk az új ciklusban.

Fekete Károly
a DAB főtitkára

Könyvbemutató a Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Karán

2012. május 9-én a debreceni jogi kar – egy korábbi hagyomány újraélesztése jegyében – könyvbemutatót rendezett oktatóinak 2011-

ben megjelent köteteiből. A tizennégy munka a hazai jogirodalom különböző területein nyújtott kimagasló teljesítményt tükröz. Az